

سنتز ترکیبات بر پایه پیرانو [۲-۳-C] پیرازول جهت القای آپوپتوز از طریق کاهش بیان پروتئین ضدآپوپتوزی لغفوم سلول B2 در رده سلول سرطان سینه انسان MCF-7

حمیده شهریاری نژاد^۱، نگین پورمحسن^۱، حسین غفوری^{۱*}، سودا زارعی^۱، رقیه شریفی^۱، نصرت ا. محمودی^۲

^۱ گروه زیست شناسی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران، ^۲ گروه شیمی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

تاریخ وصول: ۱۳۹۷/۰۹/۲۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۹/۱۱

چکیده

زمینه و هدف: پروتئین لغفوم سلول B2 یک هدف بالقوه برای درمان تومور است. مهار بیان لغفوم سلول B2 هدف اصلی در زمینه تولید داروهای ضدسرطان می باشد. اخیراً ارزیابی اثرات ضدتوموری مشتقات پیرازولی امیدوار کننده است. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی اثرات مهاری مشتقات پیرازولی جدید بر روی بیان Bcl2 در رده سلول سرطان سینه انسانی MCF-7 انجام شده است.

مواد و روش: در این مطالعه تجربی در شرایط آزمایشگاهی، مواد تازه سنتز شده بر علیه آدنوکارسینومای سینه غربال شدند. آنالیز و سترن بلات برای مطالعه مسیرهای سیگنالینگ سلول های سرطان سینه MCF-7 انجام شد. سطح پروتئین ضد آپوپتوزی لغفوم سلول B2 با آنالیز و سترن بلات مورد بررسی قرار گرفت و تغییرات در بیان آن تایید شد. داده های به دست آمده با استفاده از آزمون های آماری آنالیز واریانس یکطرفه و تی مستقل تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: ترکیبات HN1 و HN2 به طور معنی داری تکثیر سلول های سرطان سینه انسانی را مهار می کنند ($p < 0.05$). ترکیبات HN1 و HN2 رشد سلول های MCF-7 را به ترتیب با مقادیر غلظت بازدارندگی $7/4$ و $8/68$ میکروگرم بر میلی لیتر مهار می کنند. علاوه بر این، ترکیبات HN1 و HN2 ($5-22/5$ میکروگرم بر میلی لیتر) به طور معنی داری باعث کاهش تولید پروتئین آنتی آپوپتوزی Bcl-2 می شوند ($p < 0.05$). ترکیب HN2 به طور معنی داری بیان Bcl-2 را به صورت وابسته به غلظت مهار می کند، به این صورت که در غلظت $24/5$ درصد و در غلظت $50/5$ میکروگرم بر میلی لیتر با 30 درصد کاهش بیان Bcl-2 را موجب می شود. همچنین ترکیب HN1 در غلظت های مشابه به ترتیب در غلظت های $37/5$ و 50 میکروگرم بر میلی لیتر باعث مهار صفر و 12 درصدی بیان Bcl-2 در سلول های MCF-7 می شود.

نتیجه گیری: HN2 می تواند رشد و تکثیر سلول های MCF-7 را سرکوب و آپوپتوز را با کاهش فاکتور آنتی آپوپتوزی Bcl-2 در سلول های سرطانی القا کند. این نتایج نشان داد که اثر مهاری HN2 بر علیه رشد سلول های سرطان سینه انسانی MCF-7 ممکن است با القای آپوپتوز از طریق مسیر وابسته به پروتئین Bcl2 همراه باشد. نتایج حاضر نشان می دهد که HN2 دارای پتانسیل امیدوار کننده است که به عنوان یک عامل بازدارنده شیمیایی با ارزش مورد استفاده قرار گیرد.

واژه های کلیدی: پیرازول، آپوپتوز، سلول های MCF-7، Bcl-2

*نويسنده مسئول: حسین غفوری، رشت، دانشگاه گیلان، گروه زیست شناسی

Email: H.ghafoori@guilan.ac.ir

مقدمه

میکنند که القا آپوپتوز را از طریق فاکتورهای کلیدی همانند گیرنده لیگاند القاکننده آپوپتوز مرتبط با فاکتور نکروزکننده تومور(TNF)^(۱)، پروتئین های خانواده Bcl-2، کاسپازها و پروتئین های مهارکننده آپوپتوز موردنی هدف قرار دهند^(۲).

آپوپتوز در بسیاری از تومورهای انسانی مختل شده است، این نشان می دهد که اختلال در عملکرد آن به طور قابل توجهی باعث تغییر سلول طبیعی به یک سلول توموری می شود. تعدادی از محركها یا سیگنال های سلولی که می تواند آپوپتوز را در سلول القا کند، وجود دارد که به دو گروه سیگنال های بیرونی و سیگنال های درونی تقسیم می شوند^(۳). سیگنال های بیرونی شامل لیگاند القاکننده مرگ که به گیرنده های سطح سلول به نام گیرنده های مرگ متصل می شوند و این لیگاندها، عوامل فاکتورهای محلول و یا مولکول های سطح سلول لنفوسيت های تی می باشد. سیگنال های درونی بر روی نفوذپذیری غشاء خارجی میتوکندری متمرکز شده است^(۴). همه مسیرهای آپوپتوزی در مرحله اجرا همگرا هستند. این مسیرها با فعال شدن کاسپازها که فرآیند آپوپتوز را شروع می کنند، استارت می خورد. کاسپاز، کاسپاز، کاسپاز ۷ به عنوان کاسپازهای اجرایی عمل می کنند و اندونوکلئاز سیتوپلاسمی را فعال می کنند^(۵) و ۸)، یک جزء مهم از مسیر آپوپتوزی پروتئین های خانواده شناخته شده Bcl-2 که شامل حدودا ۲۵ عضو از جمله پروتئین

سرطان بیماری است که در آن سلول های بدن در یک تومور بدخیم به طور غیرعادی تکثیر می شوند و بافت های سالم را تخریب می کنند که در نتیجه آنها یک سلول می تواند در برابر محدودیت های معمول در رشد و تکثیر سلول ها مقاومت کند^(۶). تومورهای خوشیم یا غیرسرطانی، به سایر قسمت های بدن گسترش نمی یابند و تومورهای جدید ایجاد نمی کنند. تومورهای بدخیم یا سرطانی سلول های سالم را از بین می برند، در عملکردهای بدن دخالت دارند و مواد مغذی را از بافت های بدن دریافت می کنند^(۷).

سرطان ها همچنین از طریق فرآیندی به نام متاستاز گسترش می یابند، در سال های اخیر بیشترین میزان مرگ و میر به ترتیب ناشی از سرطان؛ ریه، سینه، پروستات و روده بزرگ می باشد^(۸). در سال ۸/۲۰۱۲، حدود ۱۴/۱ میلیون مورد جدید سرطان و ۸/۲ میلیون مرگ و میر ناشی از سرطان در سراسر جهان رخ داده است، سرطان پس از بیماری ها و حوادث قلبی - عروقی، سومین علت مرگ و میر در ایران است^(۹). در بین سرطان ها، سرطان سینه بیشترین مرگ و میر را در میان زنان در کشورهای در حال توسعه به خود اختصاص داده است^(۱۰).

آپوپتوز یا مرگ برنامه ریزی شده نقش مهمی در کنترل تنظیمات فیزیولوژیکی سلول ایفا می کند. این یک فرآیند بیولوژیکی است که به واسطه نسبت پروتئین های آنتی آپوپتوزی و پرو آپوپتوزی هدایت شده است^(۱۱). پژوهشگران متعددی تلاش

1-Tumor Necrosis Factor(TNF)

بدون عوارض جانبی را ایجاد کرد(۱۱). در همین راستا در این تحقیق اثر ترکیبات سنتزی جدید که برپایه گروه پیرانوپیرازول با نام آیوپاک، ۴-۱-فنیلن) بیس (۵-آمینو-۳-متیل-۱، ۴-دی-هیدروپیرانو[۲-۳]پیرازول-۶-کربونیتریل) و ۶-آمینو-۴-(۲-متوكسی فنیل)-۳-متیل-۱، ۴-دی-هیدروپیرانو[۲-۳]پیرازول-۵-کربونیتریل، بر روی رده سلول سرطان سینه انسان MCF-7، به منظور بررسی قدرت القای آپوپتوzu در این رده سلولی مورد استفاده قرار گرفت. بررسی سیتوکسیک ترکیب سنتزی با روش MTT^(۱) مورد مطالعه قرار گرفت. بنابراین هدف از این مطالعه سنتز و بررسی اثر مشتقات بر پایه پیرانو [۲-۳]پیرازول جهت القای آپوپتوzu از طریق کاهش بیان پروتئین ضد آپوپتوzu لفقوم سلول B2 در رده سلول سرطان MCF-7 سینه

روش بررسی

در این مطالعه تجربی که در سال ۱۳۹۸ در دانشگاه گیلان انجام شد، اثر ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 بر روی القا آپوپتوzu در سلولهای سرطان سینه MCF-7 در شرایط *in vitro* مورد مطالعه قرار گرفت. از روش وسترن بلاست جهت بررسی بیان پروتئین آنتی آپوپتوzuک Bcl-2 در سلولهای MCF-7 تحت تیمار با ترکیبات سنتزی استفاده شد.

محیط کشت DMEM، سرم جنین گاوی (FBS) و آنتی بیوتیک pen-strep همگی از شرکت Bioidea

آنتی آپوپتوzuک Bcl-2 می باشد. از آن جایی که پروتئین های خانواده Bcl-2 تنظیم کننده کلیدی آپوپتوzu است، اختلال در عملکرد آن در بسیاری از بیماری ها از جمله سرطان، دخیل هستند. پروتئین Bcl-2 و پروتئین های سیتوپلاسمی مرتبط با آن، تنظیم کننده های کلیدی آپوپتوzu، هوموستاز بافت و حفاظت در برابر بیماری ها هستند. پروتئین آنتی آپوپتوzuک Bcl-2 یک پروتئین غشایی ضروری است که عمدتاً بر روی غشای خارجی میتوکندری قرار دارد. بیان بیش از حد آن مانع آپوپتوzu سلول ها در پاسخ به تحریک های مختلف می شود. سیتوکروم c برای شروع آپوپتوzu ضروری می باشد که نشان دهنده ارتباط احتمالی بین پروتئین Bcl-2 و سیتوکروم c است. بیان بیش از حد Bcl-2 مانع خروج سیتوکروم c از میتوکندری می شود و آپوپتوzu را مهار می کند. بنابراین یکی از نقش های احتمالی Bcl-2 در جلوگیری از آپوپتوzu با انسداد رهاسازی سیتوکروم c از میتوکندری است (۱۰). اعضای خانواده Bcl-2 برای نگهداری سیستم های اصلی اندام ضروری هستند و جهش هایی که بر آنها تأثیر می گذارد، در سرطان دخیل می شوند (۱۱). هدف قرار دادن انتخابی پروتئین های خانواده Bcl-2، می تواند پتانسیل قابل توجهی برای استراتژی های درمانی علیه بیماری های ناشی از تکثیر بیش از حد سلول یا مرگ سلول داشته باشد. به نظر می رسد که بتوان با ترکیباتی که مسیرهای مولکولی خاصی از قبیل مسیر فعال شدن آنزیمه های دخیل در فرآیند آپوپتوzu را، مورد هدف قرار می دهنده، درمان

محلول ۵ درصد NaOH به عنوان کاتالیزور، در حلال اتانول و در شرایط رفلکس سنتز شد. جهت کامل شدن واکنش بالن درون حمام آب سرد قرار گرفته و آب مقطر سرد به درون آن اضافه شد. سپس رسوب به دست آمده به وسیله کاغذ صافی، صاف و در آون خشک شد. جهت خالص سازی بیشتر به وسیله اتانول مورد تبلور مجدد قرار گرفت. ساختار ترکیب به دست آمده با روش های اسپکتروسکوپی UV-visible، FT-IR و NMR مورد تأیید قرار گرفت.

سلول های سرطانی رده سلولی MCF-7 مربوط به سرطان سینه و از نوع چسبنده، در محیط کشت DMEM حاوی ۱۰ درصد FBS و ۱ درصد آنتی بیوتیک pen-strep کشت داده شدند و در انکوپاتور با ۵ درصد CO₂، دمای ۳۷ درجه سانتی گراد و رطوبت ۹۵ درصد نگهداری شدند. جهت پاساژ سلولی بعد از پر شدن ۸۰ تا ۹۰ درصد از کف فلاسک، سلول ها به کمک محلول تریپسین EDTA از کف فلاسک برداشت شده و به میکروتیوب منتقل شدند. بعد از سانتریفیوژ مایع روبي دور ریخته شد. به رسوب محیط کشت DMEM حاوی FBS اضافه گشته و در فلاسک T25 کشت داده شد. سلول ها تا رسیدن به فاز رشدی مناسب پاساژ داده شدند.

پس از رسیدن سلول های MCF-7 به فاز رشد مناسب، سلول ها به وسیله لام نئوبار شمارش شده و به تعداد ۱۰^۴ سلول در هر چاهک پلیت ۹۶ خانه با

1-3-(4,5-dimethylthiazol-2-yl)-2,5-diphenyltetrazolium bromide

خریداری شدند، مواد شیمیایی مورد استفاده در سنتز ترکیبات از Merck و Sigma خریداری شدند.

جهت سنتز ترکیبات مورد نظر که از مشتقات پیرانو پیرازول ها می باشند، ابتدا ترکیب پایه پیرازولون، تحت یک واکنش تراکمی بین اتیل استواتست و هیدرازین سنتز شد. استیک اسید به عنوان کاتالیزور این واکنش می باشد.

سنتز ۴- (۴،۱-فنیلن) بیس(۵-آمینو-۳-متیل-۴-، ۱-دی هیدرو پیرانو [۲-۳،۲-] پیرازول -۶- کربونیتریل (HN1): این ترکیب از واکنش ۱ میلی مول پیرازولون، ۱/۱ میلی مول مالونیتریل و ۱ میلی مول ترفتالدهید در حضور محلول ۵ درصد سود (NaOH) به عنوان کاتالیزور در حلال اتانول و در شرایط رفلکس سنتز شد. جهت کامل شدن واکنش بالن را در حمام آب سرد قرار داده و آب مقطر سرد به داخل آن اضافه شد، سپس رسوب به دست آمده به وسیله کاغذ صافی، صاف و سپس در آون خشک گردید. ساختار ترکیب شیمیایی جهت خالص سازی بیشتر در حلال اتانول تبلور مجدد یافت. ساختار ترکیب سنتز شده با NMR و FT-IR، UV-visible روش های اسپکتروسکوپی تأیید شد.

سنتز ۶- آمینو-۴- (۲- متوكسی فنیل) -۳-، ۴-، ۱- دی هیدرو پیرانو [۲-۳،۲-] پیرازول -۵- کربونیتریل (HN2): این ترکیب نیز مانند ترکیب قبل از واکنش ۱ میلی مول پیرازولون، ۱/۱ میلی مول مالونیتریل و ۱ میلی مول از آریل آلهید دارای استخلاف متوكسی، ۲- متوكسی بنزا آلهید در حضور

موج ۵۹۵ نانومتر خوانده شد. لازم به ذکر است که هر غلظت در سه چاهک تکرار شد(۱۲).

درصد بقا به وسیله فرمول زیر به دست آمد:

$$\frac{\text{میانگین جذب گروه تیمار شده}}{\text{میانگین جذب گروه کنترل}} \times 100 = \text{درصد بقا}$$

IC_{50} که بیان گر غلظتی از ترکیب است که باعث مهار رشد ۵۰ درصد سلول‌های تیمار شده در مقایسه با سلول‌های کنترل می‌شود، پس از رسم منحنی، با به کارگیری غلظت‌های مختلف تیمار و درصد سلول‌های زنده محاسبه شد.

برای لیز کردن سلول‌ها از Lysis Buffer (۰۰۰) ماکرولیتر تریس HCl با $pH=8$, ۳ میلی‌گرم EDTA, ۸۰ میلی‌گرم NaCl, ۲۵ میلی‌گرم سدیم دئوکسی کولات, ۱۰ میلی‌گرم SDS, ۱۰ ماکرولیتر Triton ۱ درصد (NP40) و مخلوطی از مهارکننده پروتئازها استفاده شد و سپس نمونه‌ها در دمای ۴ درجه سانتی‌گراد و با سرعت ۱۰۰۰۰ دور بر دقیقه به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفیوژ شدند. محلول رویی حاوی پروتئین استخراج شده، جداسازی شده و در فریزر -۲۰ درجه سانتی‌گراد نگهداری شد.

برای بررسی کمی غلظت پروتئین جهت بارگذاری مقدار مساوی از نمونه‌های پروتئینی بر روی ژل SDS-PAGE، ابتدا غلظت پروتئین نمونه‌ها با استفاده از روش بریدفور德 تعیین شد. در این روش ابتدا غلظت‌های متنوعی از پروتئین استاندارد BSA تهیه و پس از افزودن محلول بریدفورد به آن جذب آن در طول موج ۵۹۵ نانومتر قرایت شد. با استفاده از منحنی استاندارد به دست آمده از جذب پروتئین

محیط کشت حاوی ۱۰ درصد FBS ریخته شد. سلول‌ها به مدت ۲۴ ساعت جهت اتصال به پلیت در انکوباتور در درمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد و ۵ درصد CO_2 نگهداری شدند. پس از ۲۴ ساعت، محیط کشت قبلی خارج و با محیط کشت جدید حاوی ۱ درصد FBS به همراه دورزهای مختلف ترکیبات سنتزی NH1 و NH2 (۰، ۵، ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۵، ۶۰، ۸۰، ۱۰۰) میکروگرم بر میلی‌لیتر) جایگزین شد.

جهت بررسی سمیت سلولی ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 در مدت زمان ۲۴ ساعت، از تست MTT استفاده شد. این تست، یک روش رنگ‌سننجی کمی است که بر اساس احیای نمک زرد رنگ MTT، به وسیله آنزیم میتوکندریایی سوکسینات دهیدروژناز به کریستال‌های آبی رنگ و نامحلول در آب فورمازان انجام می‌گیرد. این واکنش تنها در سلول‌های زنده انجام می‌شود، بنابراین جذب نوری بلورهای فورمازان پس از حل شدن در دی‌متیل‌سولفونکساید(DMSO)، با تعداد سلول‌های زنده مرتبط است. برای این منظور، پس از تیمار ۲۴ ساعته سلول‌ها با ترکیبات سنتزی، محیط کشت قبلی خارج و با محیط کشت RPMI حاوی ۱۰ درصد محلول MTT جایگزین شد و به مدت ۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد انکوبه شد. پس از اتمام این زمان، محیط کشت رویی سلول‌ها به آرامی خارج شده و ۱۰۰ ماکرولیتر DMSO جهت حل شدن کریستال‌های فورمازان اضافه شد. پس از انحلال فورمازان، جذب به وسیله دستگاه الایزا ریدر(Biotek,USA) در طول

اولیه به کار می رود. پس از پایان یافتن زمان بلاکینگ، صفحه با آنتی بادی اولیه‌ای (sc-2005) (β-actin) که با محلول بلاکینگ به نسبت (۱:۱۰۰۰) مخلوط و رقیق شده است، به مدت ۱۶ تا ۱۸ ساعت انکوبه شد. پس از اتمام مرحله قبل، کاغذ ۳ بار و هر بار به مدت ۱۵ دقیقه با بافر TBST (تریس - NaCl, HCl و آب tween 20) (تریس، ۱۱/۲۵ گرم گلایسین، ۲۰۰ میلی لیتر متانول و حداقل ۱۰۰ میلی لیتر آب) جهت انجام الکتروفورز با اعمال جریان آنتی بادی ثانویه (ab6721) Anti Rabbit با غلظت (۱:۱۰۰۰) برای تمام آنتی بادی‌های اولیه به مدت یک ساعت و ۱۵ دقیقه در دمای اتاق انکوبه شد. در پایان این مرحله نیز صفحه سه بار و هر بار به مدت ۱۵ دقیقه با بافر TBST شست و شو شد. جهت آشکارسازی باند پروتئینی مورد نظر، از کیت کمولومینسنس ECL advanced reagents شامل شیر بدون چربی و واکنش‌گرهای A و B استفاده شد. ابتدا واکنش‌گرهای A و B با نسبت ۱:۱ مخلوط شده و حجم نهایی محلول مذکور برای هر سانتی‌متر مکعب از صفحه ۰/۱ میلی‌متر در نظر گرفته شد، پس از شست و شوی نهایی مرحله قبل، آب اضافی گرفته و صفحه PVDF روی سلفون قرار داده شد و محلول کمولومینسنس با سمپلر روی نواحی باند مورد نظر ریخته شد، در سلفون گذاشته شد و درون کاست فیلم قرار گرفت.

برای مشاهده باند پروتئینی مورد نظر فیلم X-ray را بر کاغذ دارای پوشش نایلونی گذاشته و در کاست را می‌بندیم. پس از خارج کردن فیلم از کاست آن را ابتدا در محلول ظهور به مدت ۲۰ ثانیه قرار داده تا باندها ظاهر شوند. سپس در آب، فیلم را به مدت ۲۰

استاندارد، غلظت پروتئین هر یک از نمونه‌ها تعیین شد.

به منظور تشخیص و آنالیز بیان پروتئین Bcl-2 در نمونه سلولی، با استفاده از آنتی بادی، از تکنیک وسترن بلات استفاده شد. به این صورت که مقدار مشخصی از هر نمونه بر روی چاهک‌های ژل الکتروفورز بارگذاری و الکتروفورز با اعمال جریان الکتریکی انجام گرفت. پس از اتمام الکتروفورز ژل به آرامی از شیشه‌ها جدا شده و در بافر انتقال (۲/۴۲ گرم تریس، ۱۱/۲۵ گرم گلایسین، ۲۰۰ میلی لیتر متانول و حداقل ۱۰۰ میلی لیتر آب) جهت انجام ایموونوبلاتینگ قرار گرفت. سپس صفحه PVDF نیز در بافر انتقال قرار گرفت، انتقال پروتئین از ژل به PVDF صورت پذیرفت. این سیستم دارای محفظه حاوی بافر انتقال است که شامل؛ اسفنج، ظرف یخ و کاست مخصوص نیز می‌باشد. PVDF، اسفنج و ژل در درون این کاست قرار می‌گیرد. ترتیب قرارگیری در کاست به ترتیب شامل؛ اسفنج، کاغذ صافی، ژل و PVDF، کاغذ صافی و اسفنج است و اصطلاحاً ساندویچ گفته می‌شود. در نهایت دستگاه با ولتاژ ۱۰۰ میلی ولت به مدت یک ساعت به منبع مولد جریان، متصل گشته و پروتئین‌های موجود در ژل به PVDF منتقل شد. پس از اتمام انتقال پروتئین‌ها بر سطح PVDF، صفحه به مدت یک ساعت و ۱۵ دقیقه در دمای اتاق با محلول بلاکینگ (بافر TBST، ۲ درصد شیرخشک بدون چربی) به شکل ملایمی تکان داده شد.

محلول بلاکینگ به منظور پوشاندن صفحه برای جلوگیری از واکنش غیر اختصاصی آنتی بادی

جهت بررسی اثرات آپوپتوتیک ترکیبات سنتزی HN1 و HN2، آنالیز میزان مهار بیان پروتئین Bcl-2 به عنوان بک فاکتور ضد آپوپتوزی در سلول‌های MCF-7 با روش وسترن بلات انجام گرفت، با استفاده از نرم‌افزار *J* میزان شدت باندها محاسبه شد. نتایج نشان می‌دهد که هر دو ترکیب سنتزی باعث کاهش در میزان بیان پروتئین 2 Bcl-2 در سلول‌های تیمار شده نسبت به کنترل (غلظت صفر ترکیبات)، شدند. همان‌طور که در شکل ۳ نشان داده شده است، ترکیب HN1 و HN2 به ترتیب در غلظت ۵۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر باعث مهار ۱۲ و ۳۰ درصدی بیان پروتئین Bcl-2 شد. در مقابل داروی دوکسورو بیسین در غلظت ۵ میکروگرم بر میلی‌لیتر مهار ۳۰ درصدی بیان را نشان می‌دهد.

بحث

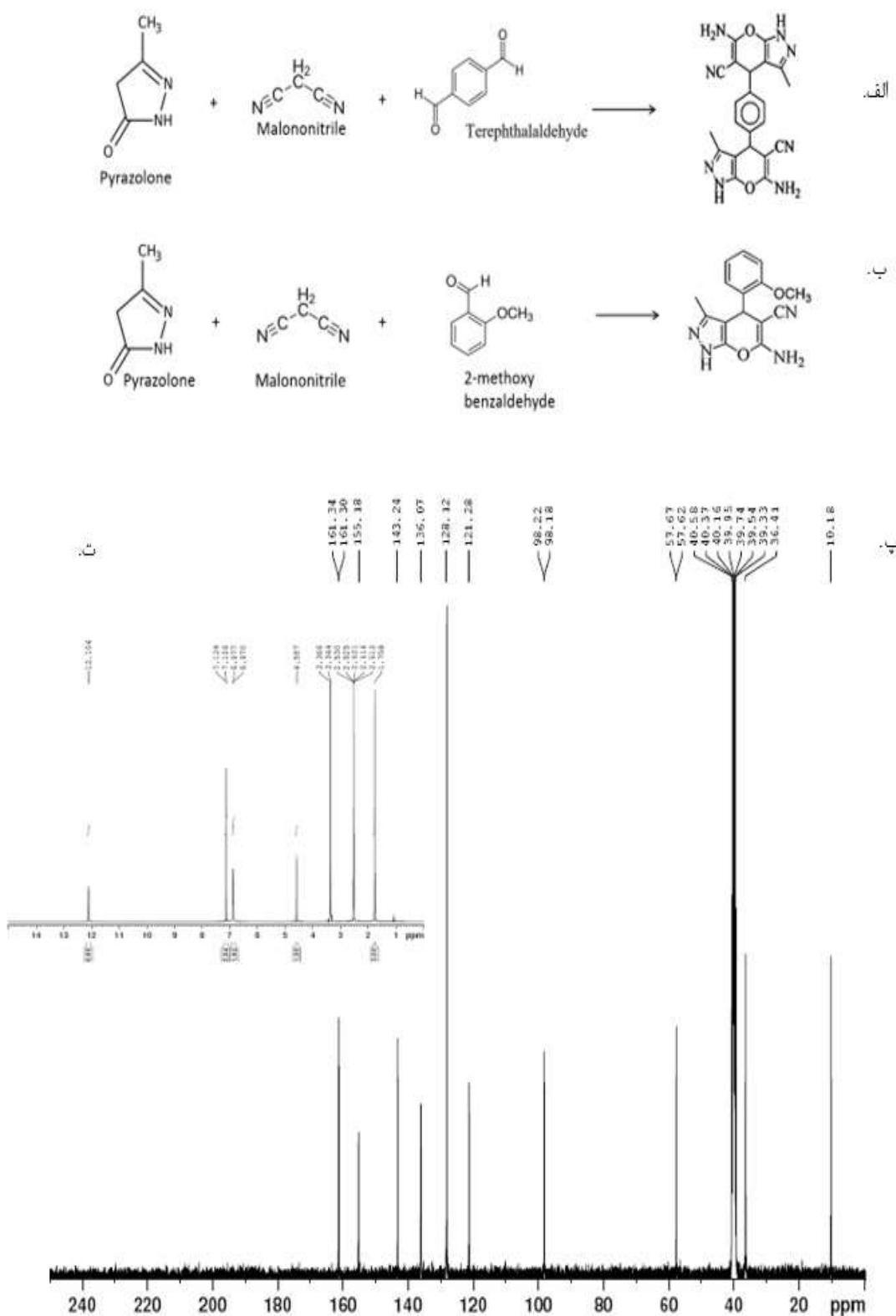
هدف قرار دادن انتخابی پروتئین‌های خانواده Bcl-2 می‌تواند پتانسیل قابل توجهی برای استراتژی‌های درمانی علیه بیماری‌های ناشی از تکثیر بیش از حد سلول یا مرگ سلول داشته باشد. به نظر می‌رسد که بتوان با ترکیباتی که مسیرهای مولکولی خاصی از قبیل مسیر فعال شدن آنزیمهای دخیل در فرآیند آپوپتوز را، مورد هدف قرار می‌دهند، درمان بدون عوارض جانبی را ایجاد کرد(۱۱). لذا هدف از این مطالعه سنتز و بررسی اثر مشتقات بر پایه پیرانو [C-۲,۳] پیرازول جهت القای آپوپتوز از طریق کاهش بیان پروتئین ضد آپوپتوزی لنفوم سلول B2 در رده سلول سرطان سینه MCF-7 بود.

ثانیه شسته و بعد از آن به مدت ۲۰ ثانیه در محلول ثبوت تکان داده می‌شود. مجدداً فیلم را با آب جاری شسته و خشک شد، سپس لکه‌های ظاهر شده بر روی فیلم به وسیله نرم‌افزار *J* و آزمون‌های آماری به وسیله نرم‌افزار Prism8 مورد آنالیز قرار گرفت.

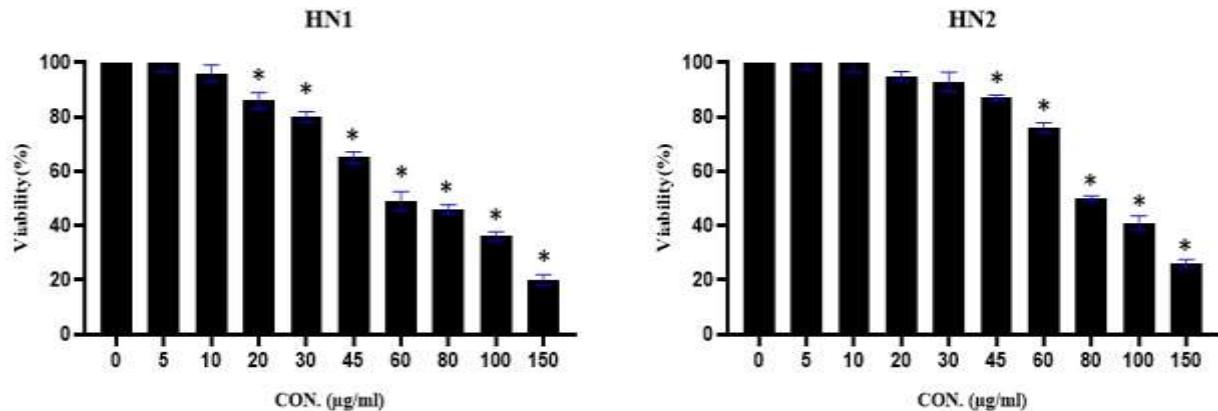
یافته‌ها

جهت بررسی و تأیید ساختار ترکیبات سنتز شده از روش‌های FT-IR و H-NMR و C-NMR استفاده شد. طیف حاصل از این روش‌ها نشان از تأیید سنتز صحیح ترکیبات دارد که در شکل ۱ طیف‌های مربوطه ارایه شده است.

بررسی سمیت سلولی ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 بر روی رده سلولی MCF-7، با استفاده از تست MTT انجام گرفت. همان‌طور که در شکل نشان داده شده است، تیمار سلول‌های MCF-7 با غلظت‌های مختلف ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 (۰، ۵، ۱۰، ۲۰، ۴۵، ۶۰، ۸۰، ۱۰۰، ۱۵۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر) به مدت ۲۴ ساعت، باعث مهار معنی‌دار رشد سلول‌ها به صورت وابسته به دوز در مقایسه با گروه کنترل شد ($p < 0.05$). به این ترتیب با افزایش غلظت ترکیبات سنتزی HN1 و HN2، درصد بقا به طور معنی‌داری کاهش یافت (شکل ۲). همچنین مقادیر IC_{50} ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 به ترتیب $7/4$ و $8/68$ میکروگرم بر میلی‌لیتر محاسبه شد. به این ترتیب نتایج حاضر نشان داد که ترکیبات سنتزی، رشد و تکثیر سلول‌های MCF-7 را به صورت وابسته به دوز مهار نمود.

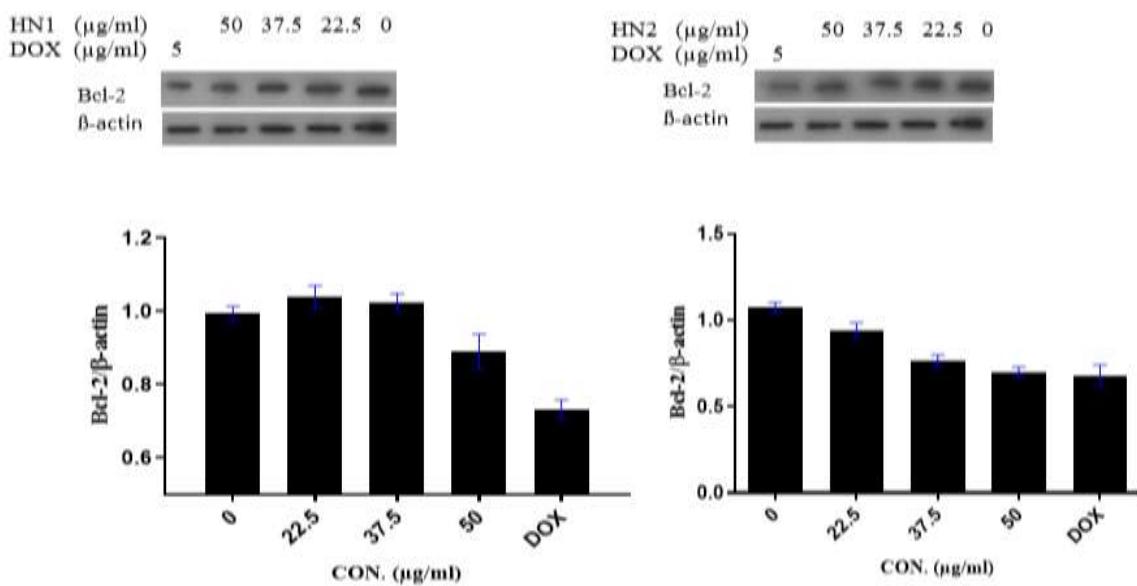

شکل ۱: مسیر سنتز و تایید سنتز ترکیبات سنتزی توسط روش HN1 و ساختار آن، ب. مسیر سنتز ترکیب HN1 و ساختار آن، پ. طیف ¹³C NMR ترکیب سنتزی HN1 و ت. طیف H NMR ترکیب سنتزی HN1 و ساختار آن، پ.

شکل ۲: فعالیت ضد تکثیری ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 بر روی سلول‌های MCF-7 میانگین \pm انحراف معیار. پس از ۲۴ ساعت تیمار سلول‌ها با غلظت‌های مختلف ترکیب HN1 (۰، ۵، ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۵، ۶۰، ۸۰، ۱۰۰، ۱۵۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر)، درصد زیستایی سلول‌ها با استفاده از تست MTT

* p<0.05، نشان دهنده تفاوت معنی‌دار با گروه کنترل است.

شکل ۳: بررسی میزان بیان پروتئین Bcl-2 با روش وسترن بلاط، در سلول‌های تیمار شده با ترکیبات سنتزی HN1 و HN2 در دامنه غلظت ۰ تا ۵۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر و داروی دوکسوروپیسین با غلظت ۵ میکروگرم بر میلی‌لیتر

میتوکندری هدایت می‌شود. هر دو مسیر منجر به فعال شدن یک آبشار پروتئازهای خاص به نام کاسپازها می‌شود که اعضای اصلی فرآیندهای آپوپتوزی

آپوپتوز یک فرآیند کنترل شده سیگنالینگ سلولی است که از طریق مسیر بیرونی گیرنده‌های مرگ در غشای سلولی و یا مسیر درونی وابسته به

پروتئین های پروآپوپتوزی مانند Bak و Bax است(۱۷). نقص آپوپتوزی ناشی از سرطان می تواند باعث مقاومت به داروها شود و آستانه مرگ سلولی را به طور قابل توجهی افزایش می دهد، اثرات سیتوکسیک شیمی درمانی و پرتو درمانی را از بین می برند(۱۸). این یافته ها نشان می دهد که اختلال در تنظیم آپوپتوز یکی از ویژگی های اساسی زیست شناسی سرطان است و بینش های جدید در زمینه درمان سرطان و طراحی دارو ارایه می دهد(۱۹). افزایش بیان Bak و کاهش بیان Bcl-2 از جمله راهکار های القای آپوپتوز در سلول های سرطانی می باشد. Bak باعث فعال سازی میتوکندری و رهاسازی سیتوکروم C شود و منجر به فعال سازی آبشار کاسپازی می شود که در نهایت منجر به مرگ سلولی می شود(۲۰). بر عکس Bcl-2 برای حفظ یکارچگی غشای بیرونی میتوکندری مانع از آزاد شدن فاکتور های پروآپوپتوزی می شود(۲۱). تعادل بین پروتئین های پروآپوپوتیک و آنتی آپوپوتیک خانواده Bcl-2 برای حفظ نفوذ پذیری غشای میتوکندری (MMP)^(۲) حیاتی است(۲۲ و ۲۳). در این تحقیق فعالیت آپوپتوزی مشتقات سنتزی HN1 و HN2 بر پایه پیرازول روی رده سلول سرطان سینه انسان MCF-7 بررسی شد. مشتقات مختلف پیرازول با طیف گسترده ای از فعالیت های بیولوژیکی همانند؛ ضد تومور، ضد بیروس، ضد میکروبی و ضد التهاب مشخص می شوند(۲۴ و ۲۵). همچنین پژوهش های

هستند(۱۳). پروتئین های خانواده Bcl-2 نقش مهمی در تنظیم مسیر درونی دارند و شامل چندین پروتئین پروآپوپتوزی مانند Bak، Bax می باشد که منجر به نفوذ پذیری غشای میتوکندری و انتشار سیتوکروم C به سیتوزول می شود که با فاکتور فعال کننده پروتئازی آپوپتوز ۱(Apaf-1)^(۱) منجر به تشکیل کمپاکس آپوپتوزوم، در نهایت باعث فعال سازی کاسپاز ۳، ۹، ۷ می شود که آپوپتوز را اجرا می کنند(۱۴). از آن جایی که میتوکندری نقش مهمی در مسیر سیگنالی مرگ سلولی مانند آپوپتوز دارد و مسیر های آپوپتوز وابسته به میتوکندری به وسیله پروتئین های خانواده Bcl-2 که اثرات پرو و آنتی آپوپتوزی در سلول های سرطانی دارد، تعادل نسبی پروتئین پروآپوپتوزی (Bax) و پروتئین آنتی آپوپتوزی (Bcl-2) باعث حفظ همو ستاز سلولی می شود. افزایش در نسبت Bax/Bcl-2 موجب آزاد شدن سیتوکروم C از میتوکندری به سیتوزول می شود که منجر به فعال شدن کاسپازها و القا آپوپتوز می شود(۱۵). سیستم آپوپتوزی معیوب به عنوان یک عامل اصلی در سرطان زایی شناسایی شده است، که باعث ترویج سلول های توموری، آثیوشن و متاستاز می شود(۱۶).

مکانیزم های مولکولی مختلف در مهار آپوپتوز به وسیله سلول های سرطانی ایجاد می شود که این شامل بیان بیش از حد پروتئین های آنتی آپوپتوزی مانند اعضای خانواده پروتئینی مهار کننده آپوپتوز (IAP) یا Bcl-2 و مکانیزم دیگر سرکوب

1-Apoptotic protease-activating factor 1(Apaf-1)
2-Mitochondrial membrane permeabilization

در سلول‌های تیمار شده با ترکیبات سنتزی باعث القا در ایجاد منفذ در غشای میتوکندری، رهاسازی سیتوکروم c و در نهایت القای آپوپتوز می‌شود(۲۷). مشتقات پیرازول باعث کاهش بیان سوروویوین در بعضی سلول‌های سرطانی می‌شود. پژوهش‌های نشان داده سوروویوین با مقاومت در برابر پرتو درمانی و شیمی‌درمانی مرتبط است و مهار این پروتئین می‌تواند منجر به حساسیت بیشتر سلول‌های توموری به درمان‌های فعلی سرطانی شود(۲۹ و ۲۸). سان و همکاران نشان دادند که مشتقات هتروسیکلیکی پیرازول [۳-۵C] پیرازول به نام AMDPC در شکل آزاد و متصل به PEG-PLGA توانایی مهار چرخه سلولی و القا آپوپتوز را در سلول‌های سرطان سینه 37BCAP دارند(۳۰). در مطالعه حاضر دو ترکیب سنتزی جدید سرطان سینه MCF-7 مورد مطالعه قرار گرفت. در ابتدا با استفاده از تست MTT اثرات مهارکنندگی ترکیبات HN1 و HN2 بر رشد و تکثیر سلول‌ها ارزیابی شد. نتایج تست MTT نشان داد ترکیبات HN1 و HN2 به ترتیب با IC_{50} ۷/۴ و ۸/۶۸ میکروگرم بر میلی‌لیتر باعث مهار رشد سلول‌های MCF-7 می‌شوند. که این میزان با IC_{50} ترکیب AMDPC به عنوان مشتق پیرازول(۴۶) میکروگرم بر میلی‌لیتر(۱۸)، قابل مقایسه می‌باشد. نتایج روش وسترن بلات نشان دهنده کاهش معنی‌دار در بیان پروتئین آنتی‌آپوپتوزی 2 Bcl-2 در سلول‌های

مختلف نشان داده که هتروسیکل‌های بر پایه پیرازول فعالیت قابل توجهی بر علیه رده‌های مختلف سلول‌های سرطان سینه دارند(۲۵ و ۲۴). ردی و همکاران اثر سیتوتوکسیک ترکیبات بر پایه پیرازول‌ها علیه سه ردی سلولی سرطانی در انسان، ریه(A549)، سینه(MCF-7) و دهانه رحم(HeLa) با استفاده از تست MTT بررسی کردند. این ترکیبات طیف وسیعی از فعالیت ضد تکثیری را بر علیه رده‌های سلول سرطانی با مقادیر IC_{50} در دامنه ۱/۸۱-۱/۸۳ میکرومولار را نشان دادند(۲۴). نتایج حاصل از تست MTT با تغییرات مورفولوژیکی سلول‌های تیمار شده با مشتقات مختلف پیرازولی مطابقت نشان داد. بسیاری از مشتقات پیرازول و بنزوایمیدازول باعث القای آپوپتوز را در رده‌های سلولی سرطان‌های مختلف می‌شوند(۲۶-۲۴). این مشتقات به طور قابل توجهی سطوح پروتئین پروآپوپتوزی Bax را افزایش و پروتئین آنتی‌آپوپتوزی 2 Bcl-2 را کاهش می‌دهد. محمد و همکاران اثرات سیتوتوکسیک، مشتقات جدید پیرازولی بر سلول‌های سرطانی A549 و HCTG2 و HEPG2 را نشان دادند(۲۶). این مطالعه نشان داده که مشتق مورد مطالعه به طور قابل توجهی ژن کاسپاز ۳، ژن پروآپوپتوزی Bax و ژن سرکوب کننده P53 را القا و ژن آنتی‌آپوپتوزی 2 Bcl-2 را سرکوب می‌کند(۲۶). استفان و همکاران اثر مشتقات پیرازولی را بر روی فاکتورهای پروآپوپتوزی(Bax) و آنتی‌آپوپتوزی(Bcl-2) در سلول‌های سرطانی K562 و C121 مورد مطالعه قرار دادند و نتایج نشان داد افزایش نسبت Bax/Bcl-2 در

تقدیر و تشکر

این مقاله برگرفته از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته بیوشیمی با کد ۲۵۸۵۸۶۳ از دانشگاه گیلان می باشد، که با حمایت مالی معاونت پژوهشی این دانشگاه انجام شد.

تیمار شده با ترکیبات HN1 و HN2 در مقایسه با داروی دوکسورو بیسین می باشد. آنالیز بیان Bcl-2 با استفاده از نرم افزار Image J نشان دهنده کاهش ۱۲ و ۳۰ درصدی بیان به ترتیب در سلول های تیمار شده با ترکیبات HN1 و HN2 در غلظت ۵۰ میکرو گرم بر میلی لیتر می باشد. محمد و همکاران میزان کاهش بیان ۷۸ Bcl-2 در سلول های سرطان ریه A549 را درصد گزارش کردند.

محدودیت های این مطالعه شامل استفاده از سلول های طبیعی به عنوان کنترل، جهت بررسی اثر سمیت ترکیبات سنتز بر آنها بود. همچنین نیاز به مطالعه دیگر فاکتور های مرتبط با مسیر داخلی آپوپتوز می باشد، لذا پیشنهاد می شود از سلول های طبیعی جهت بررسی اثر سمیت ترکیبات سنتزی استفاده شود.

نتیجه گیری

نتایج این تحقیق به همراه پژوهش های موازی نشان دهنده القا مسیر داخلی آپوپتوز به وسیله مشتقات پیرازول ها می باشد. نتایج حاصل از مطالعه حاضر، پتانسیل القا آپوپتوز دو ترکیب سنتزی HN1 و HN2 را در سلول های MCF-7 به واسطه مهار بیان Bcl-2 نشان می دهد. ترکیب HN2 با داشتن یک حلقه پیرازولی و گروه متوكسی عملکرد بهتری نسبت به ترکیب HN1 با دو حلقه پیرازولی و بدون گروه متوكسی نشان می دهد.

REFERENCES

- 1.Almeida CA, Barry SA. Cancer: basic science and clinical aspects. John Wiley & Sons 2011; 15-20.
- 2.DeSantis C, Ma J, Bryan L, Jemal A. Breast cancer statistics, 2013. *CA: a Cancer Journal for Clinicians* 2014; 64(1): 52-62.
- 3.Amiri Z, Moghadam MF, Sadeghizadeh M. Anticancer effects of doxorubicin-loaded micelle on mcf-7 and mda-mb-231, breast cancer cell lines. *Journal of Research in Medical and Dental Science* 2018; 6(2): 298-304.
- 4.Ahmadi A, Ramazani R, Rezagholi T, Yavari P. Incidence pattern and spatial analysis of breast cancer in Iranian women: Geographical information system applications. *Eastern Mediterranean Health Journal* 2018; 24(4): 360-367.
- 5.Rezaianzadeh A, Jalali M, Maghsoudi A, Mokhtari AM, Azgomi SH, Dehghani SL. The overall 5-year survival rate of breast cancer among iranian women: A systematic review and meta-analysis of published studies. *Breast Disease* 2017; 37(2): 63-68.
- 6.Guo Y, Zhang Y, Yang X, Lu P, Yan X, Xiao F, et al. Effects of methylglyoxal and glyoxalase I inhibition on breast cancer cells proliferation, invasion, and apoptosis through modulation of MAPKs, MMP9, and Bcl-2. *Cancer Biology & Therapy* 2016; 17(2): 169-80.
- 7.Abou-Ghali M, Stiban J. Regulation of ceramide channel formation and disassembly: Insights on the initiation of apoptosis. *Saudi Journal of Biological Sciences* 2015; 22(6): 760-772.
- 8.Roy MJ, Vom A, Czabotar PE, Lessene G. Cell death and the mitochondria: therapeutic targeting of the BCL 2 family driven pathway. *British Journal of Pharmacology* 2014; 171(8): 1973-1987.
- 9.Jamalzadeh L, Ghafoori H, Aghamaali M, Sariri R. Induction of apoptosis in human breast cancer mcf-7 cells by a semi-synthetic derivative of artemisinin: a caspase-related mechanism. *Iranian Journal of Biotechnology* 2017; 15(3): 157.
- 10.Yang J, Liu X, Bhalla K, Kim CN, Ibrado AM, Cai J, et al. Prevention of apoptosis by Bcl-2: release of cytochrome c from mitochondria blocked. *Science* 1997; 275(5303): 1129-1132.
- 11.Adams JM, Cory S. The Bcl-2 protein family: arbiters of cell survival. *Science* 1998; 281(5381): 1322-1326.
- 12.Leila J, Hosein G, Reyhaneh S, Hanieh R, Jila N, Hajar H, Mahmoud Reza A. Cytotoxic effects of some common organic solvents on MCF-7, RAW-264.7 and human umbilical vein endothelial cells. *Avicenna Journal of Medical Biochemistry* 2016; 4(1): 10-33453.
- 13.Obexer P, Ausserlechner MJ. X-linked inhibitor of apoptosis protein—a critical death resistance regulator and therapeutic target for personalized cancer therapy. *Frontiers in Oncology* 2014; 4: 197.
- 14.Vartak SV, Iyer D, Santhoshkumar TR, Sharma S, Mishra A, Goldsmith G, et al. Novel BCL2 inhibitor, Disarib induces apoptosis by disruption of BCL2-BAK interaction. *Biochemical Pharmacology* 2017; 131: 16-28.
- 15.Reddy TS, Kulhari H, Reddy VG, Bansal V, Kamal A, Shukla R. Design, synthesis and biological evaluation of 1, 3-diphenyl-1H-pyrazole derivatives containing benzimidazole skeleton as potential anticancer and apoptosis inducing agents. *European Journal of Medicinal Chemistry* 2015; 101: 790-805.
- 16.Gyrd-Hansen M, Meier P. IAPs: from caspase inhibitors to modulators of NF-κB, inflammation and cancer. *Nature Reviews Cancer* 2010; 10(8): 561.
- 17.Hassan M, Watari H, AbuAlmaaty A, Ohba Y, Sakuragi N. Apoptosis and molecular targeting therapy in cancer. *BioMed Research International* 2014; 150845: 2-13.
- 18.Pham NA, Jacobberger JW, Schimmer AD, Cao P, Gronda M, Hedley DW. The dietary isothiocyanate sulforaphane targets pathways of apoptosis, cell cycle arrest, and oxidative stress in human pancreatic cancer cells and inhibits tumor growth in severe combined immunodeficient mice. *Molecular Cancer Therapeutics* 2004; 3(10): 1239-1248.
- 19.Wong RS. Apoptosis in cancer: from pathogenesis to treatment. *Journal of Experimental & Clinical Cancer Research* 2011; 30(1): 87.
- 20.Vartak SV, Iyer D, Santhoshkumar TR, Sharma S, Mishra A, Goldsmith G, et al. Novel BCL2 inhibitor, Disarib induces apoptosis by disruption of BCL2-BAK interaction. *Biochemical Pharmacology* 2017; 131: 16-28.
- 21.Cory S, Adams JM. A joint odyssey into cancer genetics. *Annual Review of Cancer Biology* 2019; 3: 1-19.

- 22.Chipuk JE, Moldoveanu T, Llambi F, Parsons MJ, Green DR. The BCL-2 family reunion. *Molecular Cell* 2010; 37(3): 299-310.
- 23.Chien CC, Wu MS, Shen SC, Ko CH, Chen CH, Yang LL, Chen YC. Activation of JNK contributes to evodiamine-induced apoptosis and G2/M arrest in human colorectal carcinoma cells: a structure-activity study of evodiamine. *PloS One* 2014; 9(6): e99729.
- 24.Reddy TS, Kulhari H, Reddy VG, Bansal V, Kamal A, Shukla R. Design, synthesis and biological evaluation of 1, 3-diphenyl-1H-pyrazole derivatives containing benzimidazole skeleton as potential anticancer and apoptosis inducing agents. *European Journal of Medicinal Chemistry* 2015; 101: 790-805.
- 25.Czarnomysy R, Surażyński A, Muszynska A, Gornowicz A, Bielawska A, Bielawski K. A novel series of pyrazole-platinum (II) complexes as potential anti-cancer agents that induce cell cycle arrest and apoptosis in breast cancer cells. *Journal of Enzyme Inhibition and Medicinal Chemistry* 2018; 33(1): 1006-1023.
- 26.Mohamed MS, Abdelhamid AO, Almutairi FM, Ali AG, Bishr MK. Induction of apoptosis by pyrazolo [3, 4-d] pyridazine derivative in lung cancer cells via disruption of Bcl-2/Bax expression balance. *Bioorganic & Medicinal Chemistry* 2018; 26(3): 623-629.
- 27.Stefanes NM, Toigo J, Maioral MF, Jacques AV, Chiaradia-Delatorre LD, Perondi DM, et al. Synthesis of novel pyrazoline derivatives and the evaluation of death mechanisms involved in their antileukemic activity. *Bioorganic & Medicinal Chemistry* 2019; 27(2): 375-382.
- 28.Zaffaroni N, Pannati M, Diadone MG. Survivin as a target for new anticancer interventions. *Journal of Cellular and Molecular Medicine* 2005; 9(2): 360-372.
- 29.Lyu H, Huang J, He Z, Liu B. Epigenetic mechanism of survivin dysregulation in human cancer. *Science China Life Sciences* 2018; 61(7): 808-814.
- 30.Sun X, Zhang L, Gao M, Que X, Zhou C, Zhu D, Cai Y. Nanoformulation of a novel pyrano [2, 3-c] pyrazole heterocyclic compound amdpc exhibits anti-cancer activity via blocking the cell cycle through a p53-independent pathway. *Molecules* 2019; 24(3): 624.

Synthesis of Pirano-Based Piranazole-based Compounds to Induce Apoptosis by Reducing the Expression of Anti-Apoptotic Protein B2 Cell Lymphoma Protein in the MCF-7 Human Breast Cancer Cell Category

Shahriyari-Nejad H¹, Pourmohsen N¹, Ghafouri H^{1*}, Zareie S¹, Sharifi R², Mahmoodi N²

¹Department of Biology, University of Guilan, Rasht, Iran, ²Department of Chemistry, University of Guilan, Rasht, Iran

Received: 17 Aug 2019 Accepted: 02 Des 2019

Abstract

Background & aim: B-cell lymphoma 2 (Bcl-2) is a potential target for tumor treatment. The inhibition of the Bcl-2 production is research target of attraction in the field of anti-cancer drug development. The present study aimed to evaluate the inhibitory effects of novel pyrazole derivatives on Bcl-2 expression in human breast cancer cell line MCF-7.

Methods: In the present in vitro experimental study, the newly synthesized substances were screened against breast Aden carcinoma (MCF-7). The Western-blot analysis was carried out to study signaling pathways of MCF-7 breast cancer cells. The levels of apoptosis-related protein (Bcl-2) were evaluated by western blot analysis and changes in its expression were confirmed. Data were analyzed using one-way ANOVA, and independent t-test.

Results: The compounds HN1 and HN2 significantly inhibited the proliferation of human breast cancer cells. The compounds HN1 and HN2 inhibited the growth of MCF-7 cells with IC₅₀ values of 7.4 µg/ml and 8.68 µg/ml, respectively. In addition, compounds HN1 and HN2 (22.5-50 µg/ml) significantly inhibited the anti-apoptotic Bcl-2 protein production. The compound HN2 significantly inhibited Bcl-2 expression in a concentration-dependent manner, corresponding 24% at 37.5 µg/ml, 30% at 50 µg/ml. Also compound HN1 at the same concentrations inhibited Bcl-2 expression by 12%, 0% at 50 and 37.5 µg/ml in MCF-7 cells, respectively.

Conclusion: HN2 could suppress the viability of MCF-7 cells and induce apoptosis in breast cancer cells by down-regulation of anti-apoptotic factor, Bcl-2. These results revealed that the potential inhibitory effect of HN2 against growth of MCF-7 human breast cancer cells might be associated with induction of apoptosis through Bcl-2 protein dependent pathway. The present results suggest that HN2 has a promising potential to be used as a valuable chemo preventive agent.

Keywords: Pyrazole, Apoptosis, MCF-7 cells, Bcl-2

*Corresponding author: Ghafouri H, Department of Biology, University of Guilan, Rasht, Iran.
Email: H.ghafoori@guilan.ac.ir

Please cite this article as follows:

Shahriyari-Nejad H, Pourmohsen N, Ghafouri H, Zareie S, Sharifi R, Mahmoodi N. Synthesis of Pirano-Based Piranazole-based Compounds to Induce Apoptosis by Reducing the Expression of Anti-Apoptotic Protein B2 Cell Lymphoma Protein in the MCF-7 Human Breast Cancer Cell Category. Armaghane-danesh 2020; 25(1): 40-54.